

Warszawa, 5 lipca 2017 r.

SNB-3-1/13/2017

Szanowny Pan
Tomasz ŻUCHOWSKI

Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa
Ul.T.Chałubińskiego 4/6
00-928 Warszawa

W nawiązaniu do przesłanego do konsultacji społecznej, przy piśmie z dnia 9 czerwca 2017 r. znak DAB.1.0600.1.2017.KG.1 NK:91057/17, które otrzymaliśmy drogą mailową, projektu dokumentu p. „*Standardy dostępności budynków dla osób z niepełnosprawnościami mając na uwadze koncepcję uniwersalnego projektowania*” Stowarzyszenie Nowoczesne Budynki pragnie ustosunkować się do przedstawionych propozycji. Przedstawione stanowisko stanowi zebranie uwag i propozycji zmian, przyjętych podczas zorganizowanych spotkań eksperckich GR7 „Środowisko i zasoby naturalne/zrównoważony rozwój” oraz w ramach GR2 „Wyposażenie techniczne budynków” - zespołu ds. wymagań dla urządzeń dźwigowych, schodów ruchomych i chodników ruchomych, innych urządzeń podnoszących.

UWAGI OGÓLNE

Należy podkreślić szczególną zaletę dokumentu, uwzględnienia wszystkich możliwych przypadków niepełnosprawności. Z tego względu dokument można uznać za kompletny.

Jednakże użyte w dokumencie sformułowania, w charakterze zaleceń i propozycji, dają mylne wrażenie, że jest to zbiór przepisów prawnych. Proponuje się rozważenie możliwości wpisania standardów dostępności do Załącznika nr 4 WT, jako przywoływanych w WT. Standardy dostępności nie odnoszą się do budynków istniejących, co jest ich znaczącą wadą.

Ponadto w wielu miejscach dokumentu ustalenia stanowią zbiór ogólników, przykładem może być pkt 3.5.4.2. Brakuje w tej części standardów, tak potrzebnych kryteriów projektowych. Zapisy mają charakter życzeniowy, brakuje jednoznacznych zapisów, w jaki sposób należy osiągnąć wskazany cel. Z praktycznego punktu widzenia lepszą pomocą projektową byłoby przedstawienie odpowiednich środków do osiągnięcia opisanych celów. W konkretnym przypadku najlepszym rozwiązaniem,

problemu przydatności zaleceń, byłoby bezpośrednie odwołanie się do PN-EN 81-70:2005/A1:2006 - wersja polska *Przepisy bezpieczeństwa dotyczące budowy i instalowania dźwigów -- Szczególne zastosowania dźwigów osobowych i towarowych -- Część 70: Dostępność dźwigów dla osób, w tym osób niepełnosprawnych*. Zalecenia powinny, bowiem opierać się na przedmiotowej normie, a przez to ustalać kryteria osiągnięcia określonych celów.

Proponuje się rozważenie ogólnego „miękkiego” zapisu, iż przystosowanie, ze względu na potrzeby osób niepełnosprawnych, powinno odbywać się bez nadmiernego zwiększenia kosztów budowy.

UWAGI SZCZEGÓŁOWE

1) proponuje się w całym dokumencie określenie „winda” zastąpić określeniem „dźwig”,

Uzasadnienie:

Propozycja ma na celu doprowadzenie do spójności dokumentu z obowiązującymi przepisami rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1422).

2) w odniesieniu do pkt 2.2 proponuje się nowe brzmienie 1 tiret:

- *zaleca się stosowanie nawierzchni utwardzonej (równej i gładkiej):*

a) wykonanej z materiałów o wskaźniku odbicia światła słonecznego (tzw. SR Value) w wysokości, co najmniej 0.33;

b) zacienionej drzewami istniejącymi bądź nasadzeniami;

c) znajdującej się pod zadaszeniem o pokryciu wykonanym z materiałów o wskaźniku odbicia światła słonecznego (tzw. SR Value) w wysokości, co najmniej 0.33 lub pokrytego panelami słonecznymi lub zielenią.

Uzasadnienie:

Stosowanie nawierzchni asfaltowych prowadzi do nadmiernego ogrzewania powierzchni i powstawania tzw. wysp ciepła. Propozycja ma na celu wyeliminowanie tych zagrożeń.

3) w odniesieniu do pkt 2.4. proponuje się usunięcie tego pkt

Uzasadnienie:

Utrzymanie tego pkt jest bezcelowe, ze względu na obecność, w planie miejscowym, szczegółowych zapisów dotyczących wskaźnika wyznaczania miejsc postojowych.

4) w odniesieniu do pkt 3.1. proponuje się usunięcie tego pkt

Uzasadnienie:

Z punktu widzenia projektowania budynków pod kątem osób niepełnosprawnych pkt 3.1. jest zbędny, ponieważ celem tego dokumentu powinno być projektowanie budynków dostosowanych w całości do

potrzeb osób z niepełnosprawnościami, a nie późniejsza możliwość modernizacji na wypadek pojawienia się potrzeby dostosowania obiektu. Ponadto w ustaleniach nie zostały wspomniane również budynki istniejące, których układ konstrukcyjny jest elementem zastanym i zmiany konstrukcyjne są w większości przypadków niemożliwe lub nadmiernie kosztowne.

5) w odniesieniu do pkt 3.2.1 proponuje się:

a) określenie w 1 tiret, co oznacza słowo „czytelne”, zapis powinien zawierać wytyczne dotyczące wysokości liter, kontrastu liter z tłem, wysokości zawieszenia numeracji,

b) doprecyzowanie w 6 tiret użytego określenia „wejście”, nie wiadomo, bowiem, czy chodzi o główne wejście do budynku, czy też o każde wejście do budynku,

c) nowe brzmienie 2 tiret:

- *odpowiednio oznakowane, bezpieczne i dostępne wejścia do budynku, bez żadnych barier w postaci stopni, progów, śliskich posadzek, za wyjątkiem wejść technicznych,*

d) nowe brzmienie 3 i 4 tiret:

- *przed, jak i za drzwiami wejściowymi powinna być umieszczona wycieraczka,*
- *szklane przegrody i drzwi powinny się oznaczyć dwoma pasami (.....),.*

e) nowe brzmienie 5 i 6 tiret:

- *w strefie przypodłogowej zaleca się dobór materiałów o podwyższonej wytrzymałości na uderzenia,*
- *wokół wejścia należy umożliwić swobodę poruszania się osobom z niepełnosprawnościami, czyli zapewnić przed i po wejściu miejsce na pole manewru wielkości, co najmniej 1,50 m x 1,50 m,*

f) zmianę brzmienia 7 tiret, poprzez usunięcie wymogu dotyczącego wiatrołapu; w dużej ilości budynków nie ma możliwości zaprojektowania wiatrołapu oraz wejścia głównego przeszklonego lub z nadświetlem. Nie jest również odpowiednie we wszystkich przypadkach stosowanie żaluzji. Proponuje się, aby podać dokładne wielkości natężenia oświetlenia (ilość lux) lub odnieść do ustaleń normy oświetleniowej.

g) nowe brzmienie 8 tiret:

- *zaleca się projektowanie wejść z dużymi wiatrołapami,*

h) nowe brzmienie 10 tiret:

- *nawierzchnia przed wejściem głównym powinna być utwardzona i posiadać nachylenie mniejsze niż 6%,*

Uzasadnienie:

Propozycje zmian mają na celu doprecyzowanie i zwiększenie bezpieczeństwa użytkownika proponowanych rozwiązań, a także zrównoważenie potrzeb użytkowych i możliwości projektowych, w

tym uwzględniających konieczność spełnienia w procesie projektowania wszystkich wymagań podstawowych.

6) w odniesieniu do pkt 3.2.2. proponuje się zmianę brzmienia:

Wymagania dla domofonu:

- montaż panelu na takiej wysokości by oś optyczna kamery była na wysokości 150-160 cm od ziemi,
- kąt widzenia kamery minimum 160 stopni (pożądane więcej),

Uzasadnienie:

Propozycja ma na celu dostosowanie ustaleń do faktycznych użytkowników budynków. Budzi wątpliwości zapis dotyczący kontrastu, bowiem inwestorzy w praktyce oczekują, aby kolorystyka paneli zewnętrznych pasowała do elewacji, a nie kontrastowała. Z kolei umieszczenie przycisków domofonów na wysokości 1m będzie uciążliwe do obsługi przez osoby dorosłe. Natomiast umieszczenie kamery na wysokości 1,60 m o dużym kącie pozwoli na łatwość obsługi przez średnią populację.

7) w odniesieniu do pkt 3.5.4.1. proponuje się inną redakcję wprowadzenia do pkt:

Przestrzeń manewrowa przed dźwigiem powinna być pozioma, przy czym odległość pomiędzy drzwiami przystankowymi dźwigu osobowego, a przeciwległą ścianą, inną przegrodą lub stopniem schodów:

Uzasadnienie:

W zapisie pierwotnym nie uwzględniono w wymogu wszystkich możliwych utrudnień, związanych z potrzebą zapewnienia odpowiedniej powierzchni manewrowej. Niezbędnym jest wykluczenie niebezpiecznej sytuacji rozpoczynania się schodów, wówczas, gdy wymiary spocznika zbyt małe lub, możliwości wystąpienia spadków. Sytuacja ta stanowić może zagrożenie dla osoby poruszającej się na wózku inwalidzkim.

8) w odniesieniu do pkt 3.5.4.2.:

W przypadku tego pkt najlepszym rozwiązaniem problemu przydatności zaleceń byłoby bezpośrednie odwołanie się do PN-EN 81-70:2005/A1:2006 - wersja polska *Przepisy bezpieczeństwa dotyczące budowy i instalowania dźwigów -- Szczególne zastosowania dźwigów osobowych i towarowych -- Część 70: Dostępność dźwigów dla osób, w tym osób niepełnosprawnych.*

Uzasadnienie:

Zalecenia powinny opierać się na przedmiotowej normie, a przez to ustalać kryteria osiągnięcia określonych celów.

9) w odniesieniu do pkt 3.5.4.3. proponuje się:

a) operowanie pojęciem „minimalnej wysokości między poziomem podłogi a środkiem jakiegokolwiek przycisku” oraz zmianę brzmienia 1 tiret:

- *zewnątrzny panel sterujący należy umieścić w taki sposób, aby wysokość między poziomem podłogi a środkiem jakiegokolwiek przycisku nie była mniejsza niż 0,8 m i nie większa niż 1,2 m.*

Uzasadnienie:

w/w norma określa dokładnie wymogi dla zewnętrznego panelu sterującego. Zawarte w standardach ustalenie nie jest precyzyjne. Nie wiadomo, czy wymóg odległości dotyczy przycisków, czy obudowy panelu.

b) wprowadzenie innej redakcji w ppkt 1 i 3, by uniknąć w 2 tiret powtórzeń dotyczących kierunku jazdy dźwigu,

Uzasadnienie:

Zapis powinien być zgodny z ustaleniami w PN-EN 81-70.

c) wykreślenie 3 tiret w brzmieniu: *nie należy stosować paneli dotykowych.*

Uzasadnienie

Stosowanie takich paneli powinno być możliwe. W praktyce, jeśli jest bardzo dużo przystanków, trudno jest wykonać panel sterujący z np. 50 przyciskami. Stosuje się wówczas panele dotykowe. Należy przy tym przestrzegać ustaleń normy. Projektant jest osobą świadomą. Jeśli dźwig będzie przeznaczony do użytku przez osoby niepełnosprawne np. niedowidzące lub niewidome projektant nie zaproponuje takich przycisków. Należy wskazać, iż w CEN dyskutowany jest projekt nowej normy europejskiej, której załącznik zawierać będzie szczegółowe ustalenia dotyczące kontrastu 35%.

10) w odniesieniu do pkt 3.5.4.4. proponuje się zmianę brzmienia:

a) tak, aby pole przycisku, a nie powierzchnia obok przycisku, powinno być oznaczone Braille'em,

b) tak, aby wewnętrzny panel sterujący był umieszczony w odległości nie mniejszej niż 0,4 m od narożnika kabiny:

- *minimalna odległość pomiędzy przyciskiem a narożnikiem sąsiedniej ściany powinna wynosić 0,4 m,*

c) tak, aby 3 tiret otrzymał brzmienie:

- *na przycisku lub po lewej stronie przycisku należy umieścić wypukłe opisy, cyfry lub symbole oraz oznaczenia w alfabecie Braille'a,*

Uzasadnienie:

Propozycja ma na celu doprecyzowanie oraz doprowadzenie do zgodności zapisów z ustaleniami normy. Należy zwrócić uwagę, iż norma PN-EN 81-70 nie wymaga wyróżniania przycisku kondygnacji „zero”.

11) w odniesieniu do pkt 3.5.4.5. proponuje się zmianę brzmienia 1-3 tiret:

- *drzwi dźwigu powinny otwierać się i zamykać automatycznie,*
- *drzwi dźwigu powinny być wyposażone w system otwierający je w razie potrzeby,*
- *system powinien być oparty na czujnikach (np. podczerwień) zatrzymujących zamykanie drzwi jeszcze przed kontaktem fizycznym z przedmiotem lub osobą,*

Uzasadnienie:

Propozycja ma na celu doprecyzowanie ustaleń, a przez to zwiększenie dostępności rozwiązań i podniesienie bezpieczeństwa ich zastosowania.

12) w odniesieniu do pkt 3.5.4.6. proponuje się zmianę brzmienia 2 -5 tiret:

- *po obu stronach kabiny powinny znajdować się poręcze, a ich góra część powinna znajdować się na wysokości 0,9 m +/- 25 mm od poziomu podłogi,*
- *drzwi do kabiny powinny mieć szerokość co najmniej 0,9 m,*
- *na ścianie na przeciw drzwi do kabiny powinno znajdować się lustro ze szkła bezpiecznego lub inna powierzchnia lustrzana, rozpoczynająca się co najmniej 40 cm od poziomu podłogi i umożliwiającą obserwację ściany z drzwiami kabiny,*
- *zaleca się wyposażenie dźwigu w składane siedzenie na wysokości 0,5 od poziomu podłogi, o szerokości 0,4-0,5 m i długości 0,3-0,4 m, utrzymujące wagę osoby do 100 kg, z czytelnym oznaczeniem tej wagi,*

Uzasadnienie:

Propozycje mają na celu zwiększenie dostępności rozwiązań i podniesienie bezpieczeństwa.

13) w odniesieniu do pkt 3.5.4.7. proponuje się:

a) w 3 tiret wprowadzić określenie „schody stałe”,

b) usunięcie 3 tiret w kolumnie „wady”,

c) zmianę brzmienia w kolumnie „wady” ostatniego tiret:

- *późniejsze doposażenie budynków w dźwigi jest znacznie droższe niż planowanie od początku jako elementu składowego projektu,*

d) zmianę redakcji 3 tiret w kolumnie „zalety”:

- *dźwig może służyć ewakuacji osób niepełnosprawnych, jeżeli spełnia wymagania dźwigów dla ekip ratowniczych,*

e) usunięcie 4 i 5 tiretów w kolumnie zalety.

Uzasadnienie:

Propozycja ma na celu doprecyzowanie celu, jaki przyświecał potrzebę wprowadzenia tego pkt. Jednoznaczne wskazanie zarówno wad, jak i zalet. Zaproponowane określenie „doposażenie” obejmuje wszystkie możliwe sytuacje, jakie zachodzą w odniesieniu do budynków istniejących.

14) w odniesieniu do pkt 3.5.5. proponuje się:

a) aby 1 tiret otrzymał brzmienie:

- *wysokość podnoszenia:*
 - *bez szybu i wewnątrz budynku – do 3 m,*
 - *z szypem do 12 m.*

b) usunięcie 2 tiret,

c) zmianę redakcji 3 tiret, tak, aby uzyskał brzmienie:

- *minimalna powierzchnia użytkowa na podnośniku powinna wynosić 0,9 m x 1,2 m,*

d) aby 4 tiret stanowił wprowadzenie do pkt 3.5.5.

Uzasadnienie:

Proponuje się ucytelnienie tego punktu poprzez odpowiednie wprowadzenie oraz rezygnację z kryteriów ekonomicznych, którym dostępność nie powinna podlegać.

15) w odniesieniu do pkt 3.5.5.1. proponuje się:

a) przeredagowanie tego punktu, bowiem aktualnie podane wady i zalety platform/podnośników zostały pomieszczone, co może skutkować tym, iż zapisy mogą być przez projektantów opacznie rozumiane,

b) usunąć 1 tiret w kolumnie „wady”, koliduje z zapisami wyżej,

c) usunąć w 7 tiret w kolumnie „wady” użyte określenie „dźwig przyschodowy; takiego określenia nie używa się w normach, ani też w dyrektywie.

d) nowe brzmienie 2 tiret:

- *urządzenia tego typu są szczególnie przydatne przy adaptacji wejścia do budynku, jeżeli na poziomie parteru znajduje się dźwig,*

Uzasadnienie:

Propozycja ma na celu uspołnienie dokumentu oraz nadanie mu odpowiedniego znaczenia praktycznego.

Z poważaniem,

Rafał Finster

Prezes Zarządu SNB